

Kony M'uai I Polo

WATSON GOODMAN
UCOKO VERSINE

UMBE NG'IEU — KU JUNG'IEWE

Kony M'uai I Polo

Tek isomo lem moko i Kitabu pa Mungu e tuco katherine tek iri, gin ma bikonyi en e nisomo pi lembene ka mange i Lembe pa Mungu. Ka kumeno wacoko versi dupa pi lembe acel, e wakiewogi karacelo. Wageno ya kan isomo versi maeni dupa pi lembe acel, kathelembene bituc cu iri.

Lembe pa Mungu ai i Polo, ketho ekonyo ju ma can kony unegogi, ma giyenyo ya gibed pwe. Ka ng'atu moko loko cwinye, man eweko dubo pare, eyio Rwoth Yesu Kristu kud adundene ceke, Rwoth unyuthre ire. Anyong'a ku kwiocwiny m'uai ba Kristu pong'o adundene. Ang'eyo nia maeni en e andha kum ayio Rwoth Yesu i oro 1937, man niai ceng' nica cil tin wabedo ku ripocwiny waku Rwoth. Tek fodi ijolo Yesu ni Jalarni ngo, akwei ya imiri ire KAWONO.

—Watson Goodman (1920-2002)

MER PA MUNGU

1

Jurumi 5:8

Ento Mungu nyutho mer pare gire iwa, kum, kinde ma fodi wa judubo, Kristu tho piwa.

Yohana 13:1

Nwang'u kan agba mi kadhu-kuwijo fokutundo ngo, Yesu m'ung'eyo nia saa pare tundo m'ebiai ko i ng'ombuni ecidho ba Wego, m'edaru maru pare ma dhe ma gini i ng'om, emarugi cil i kajikne.

Lembanyutha 1:5

M'uai de ba Yesu Kristu, ma en e jamulembe mandha, m'e ka-

yu mi ju m'utho, man jabim mir ubimo m'i ng'om. Ire m'amaru-wa, m'egonyowa kud i dubo mwa ku rimbe.

Yeremia 31:3

Yehova wok i bang'a con, ewacu kumae, Eyo, ameri ku mer mi nja: ka kumeno apei ku mer mi bero.

Yohana 3:16

Kum Mungu maru ng'om mumbbe, ketho emio Wode kulong', kara ng'atu ma tek uyie kud erwiny ki, endre ebed ku kwo ma rondo ku rondo.

2 YESU KRISTU EN E MUNGU

Matayo 1:22, 23

Nie maeni ceke timbre, kara lembe ma yang' Rwoth uyero ku dhu jubila timbre kakare, m'uwa-cu kumae, Nen, nyaku ma sumba ma ng'won bibedo ku ic, man ebinyolo nyathin ma nico, man gibilwong'o nyinge Imanuel; the-lembene, ka juloke, Mungu wa-kugi.

Yohana 14:9, 10a

Yesu wacu ire kumae, Nindo ma wabedo wakudu ie hai ngi e, fodi ing'eya ngo, Filipino? ng'atu m'uneno an nwang'u eneno Wego; nedi iwacu kumae, Nyuth iwa Wego? Iyio ngo nia ani i Wego, man Wego de ni i ia?

1 Timoteo 3:16

Ebedo mi piem ungo nia gi-ramung'a mi bedo ma ayi Mungu ni kume e dit; Ng'atu m'unyuthre ku kum, Tipo nwang'u lembe pare ber, malaika de gineneno, juyero pire de i kind thek, juyie de i ng'om, jujole de malu i dwong'.

Yohana 1:1 kud 14

Ku kwong'a Lembe nuti, Lembe de bedo ku Mungu, Lembene de en e Mungu. . . Man Lembe doko kum, ebedo de i kindwa (man waneno dwong'ne, dwong' ma calu pa nyodo ma kulong' pa Wego), m'epong' ku bero ku lemandha de.

YESU WOD MUNGU

3

1 Yohana 4:15

Ng'atu ma tek bituco nia Yesu en e Wod Mungu, nwang'u Mungu bedo i ie, en de i Mungu.

Isaya 9:6

Kum nyathin unyole iwa, man nyathin ma nico mire iwa; e bim bibedo wi goke: man jubilwong'o nyinge Wang'uic, Japorlembe, Mungu ma Jatego, Wego mi Nja, Jaditmawijo mi Kwicwiny.

Matayo 17:5

Kinde m'ebeweco, nen, afuru m'urieny uketho tipo i wigi: man

nen, dwal uwacu ku i afuru kumae, Meni Woda ma jamerna, ma anyong'a nega i kume; wuwinje.

Jukolosai 2:9

Kum Rucwic upong' thur i ie (Yesu Kristu) ma ku kum.

Luka 1:35

Malaika dwoko lembe ewacu ire kumae, Tipo Maleng' bibino i wii, man tego pa Ng'atu ma Malu Ngbir tipone biumi: kum kumeno bende gin maleng' m'ibinyolo jubilwong'o Wod Mungu.

4 YESU NYUTHO YA EN E NG'A

Yohana 8:58

Yesu wacu igi kumae, Andhandha, awacu iwu, Ku kwong'a ma fodi jukunyolo Ibrahim ungo, nwang'u anuti.

Yohana 9:5

Ma fodi ani i ng'om, an a der mi ng'om.

Yohana 10:7

Ka kumeno Yesu wacu igi kendo kumae, Andhandha, awacu iwu, An a dhugola mi rombe.

Yohana 6:35

Yesu wacu igi kumae, An a kwen mi kwo: ng'atu m'ubino i

bang'a kec binege ngo, ng'atu m'uyia de rieu binege ki ngo.

Yohana 13:13

Wulwong'a Japonji, man Rwoth: e wuyero dre; kum an a kumeno.

Yohana 8:23

E ewacu igi kumae, Wun wuai piny; an aai malu: wun wu mi ng'om maeni; an a mi ng'om maeni ngo.

Yohana 11:25

Yesu wacu ire kumae; An a cer, ku kwo de: ng'atu m'uyio ira kadok etho ento ebibedo kwo.

MUSANA MOKO MA YESU TIMO 5

Matayo 14:19-21

E eng'olo ya udul dhanu gibed piny wi lum; man egamu lungu kwen abic, ku rec ario, eng'ayu wang'e de malu i polo, emio mugisa, man eng'weko emio lungu kwen de ba julub, julub ke ni udul dhanu. E kagi ceke gicamu, giyeng' de: man gicoko dong' kwen m'ang'weka, upong'o katoko apar wi ario. Man dhanu ma gicamu jumaco gi ve rubango abic, ku mon man nyithindho bende.

Matayo 20:30 ku 34

Man nen, dhanu ario ma abinga gibedo dhu yo, ka giwinjo

nia Yesu bekadhu, gikok akoka, giwacu kumae, Rwoth, bed ku kisa i kumwa, in i wod Daudi... E Yesu, ma ngisi benege, emulo wang'gi; e eni eni gimaku neno piny, man gilubo ng'eye.

Luka 5:4-6

Kan eweko weco lembe, ewacu ni Simon kumae, Cwal ka ma thuth, wulur voi i pi kara wutwom. Simon uloko lembe ewacu kumae, Japonji, wamula ku tic ku diewor soro, e wakwanyu gin moko ngo: ento kum lem peri abiluro voi. E ka gitimo maeni, gitwomo rec udul dupa; voi migi de maku cot.

6 YESU KRISTU, JACWIC KU RWOTH

1 Jukorinto 1:9

Mungu en e mandha, ma ju-lwong'owa ni kume i ripocwiny pa Wode ma Yesu Kristu Rwoth mwa.

Tic mi Jukwenda 2:36

Dong' juot pa Israel ceke gin'ei ma cwinygi kwio, nia Mungu ketho Yesu maeni ma wugure, ni Rwoth ku Kristu bende.

Jukolosai 1:16

Kum gin ceke cwire ni kume, ma ni i polo ku ma wi ng'om bende, gin ma nen ku gin ma nen ungo bende, kadok komker kadi

kero kadi ker kadi tego; gin ceke cwire ni kume, pire bende.

Yohana 1:3

Gin ceke cwire ni kume; man gin moko mbe m'ucwire ma ku-cwire ni kume ngo.

Juebrania 1:2

Mungu. . . i dong' nindo maeni eyero iwa i Wode, m'ekethe ni jacampacu mi gin ceke, piny bende ecwio ni kume.

Jurumi 14:9

Kum pi lembe nini Kristu tho man ecer kendo, kara ebed Rwoth mi ju m'utho ku ju ma kwo bende.

YESU KRISTU, JAPOKLEMBE MI DHANU YU 7

Yohana 5:22

Kum kadok Wego de poko lembe wi ng'atu moko ngo, endre emio lembapoka ceke ni Wod.

Jurumi 14:10

Ento in, ipoko lembe wi umeru pirang'o? kadi in kendo, icayu umeru pirang'o? kum kawa ceke wabicungo nyim kom mi pokolemba pa Mungu.

2 Timoteo 4:1

Ang'olo iri i wang' Mungu, gi-ku Kristu Yesu, m'ebipoko lembe mi ju ma kwo ku mi ju m'utho bende, man ku kanyuth pare m'e-binyuthre ko ku ker pare bende.

Matayo 25:32

Man thek ceke bicokri i wang'e: man ebikoyo kindgi ku juwagi, calu jakwac koyo rombe ku kind diegi.

Tic mi Juwenda 10:42

Man eng'olo iwa ya wayer ni dhanu, man watuc nia maeni en e ng'atu ma Mungu ketho ya e-bed japoklembe mi ju ma kwo ku ju m'utho bende.

Jurumi 2:16

I ceng' ma Mungu bipoko lembe wi lembamung'a mi dhanu, calku lembanyong'a para ma ju-both ko, ni kum Yesu Kristu.

8   WAR NI KUM KRISTU KENDE

Juebrania 5:9

En ma judaru dwoke ndhu cu,
edoko jathekboth ma rondo ku
rondo ni ju ma giwore ceke.

Yohana 10:9

An a dhugola; tek ng'atu moko
mondo yor i bang'a, ebiboth, man
ebimondo ebiwok woko de, ebi-
nwang'u arusi de.

Juebrania 7:25

Kum kumeno bende ecopo bo-
dho ju ma gicoro ceng'ni Mungu
ndhu ma gwei ni kume, kum
ebedo mi nja kara ekwai pigi.

Tic mi Jukwenda 4:12

Man ni kum ng'atu mange
both umbe; kum nying' mange
mbe the polo, ma jumio i kind
dhanu, ma wakowaboth be ni
kume.

Yohana 14:6

Yesu wacu ire kumae, An a yo
ku lemandha, ku kwo de: Ng'atu
acel de mbe ma bino ba Wego,
ndhu ni kuma re.

Yohana 8:24

Ketho awacu iwu nia wubitho
i dubo mu: kum tek wuyio ngo
nia an a en, wubitho i dubo mu.

WAR NI KUM KRISTU KENDE

9

Tito 2:14

M'emire gire piwa, kara ewarwa kud i camuco ceke, man elony dhanu ire gire ni piny pare ma dhe, m'ubedo kud ava tic ma ber.

Luka 19:10

Kum Wod dhanu bino niyenyonyo nilaru de ju m'urwinyo.

Jukolosai 1:12-14

Ma wubefoyo ko Wego, m'udwokowa dre ni jurib mi camupacu mi jumaleng' i der; m'elaruwa kud i tego mi mudho, man elokowa i ker pa Wode mi merpare; ma wanwang'u war ma ju-

waru kowa ni kume, ni wek mi dubo mwa.

Lembanyutha 5:9

Man giwero wer ma nyen, giwacu kumae, Eromo kudi ya iting' kitabu, man ial ayine de: kum juthumi, man ing'iewo ni Mungu ku rimbi dhanu mi suru ceke kubang'gi, man dhok, man dhanu, man thek.

1 Jukorinto 1:30

Ento wun re wuai i bang'e i Kristu Yesu, ma judwoke iwa ni rieko m'uai ba Mungu, man bedopwe ku dwokrileng', man war.

10 GONY MI LEMBE M'I WIWA NI KUM RIMB KRISTU

Juefeso 1:7

Ma wanwang'u war i ie ni kum rimbe, ni wek mi kier mwa, calku lonyo mi berone.

1 Yohana 1:7

Ento tek wawotho i der, calu en eni i der, nwang'u wabedo ku ripocwiny ma man ku wadi man ku wadi, man rimb Yesu ma Wode ubelonyowa ni dubo ceke.

1 Petro 1:18, 19

Ma wung'eyo ko nia juwaruwu, ku gin ma nyothre ngo, ku mola ma tar kadi mola ma kwar de ngo, kud i kura mi bedo mu ma kite mbe ma wunwang'u ba kwa-

ruwu; ento ku rimo ma pire tek, calu pa nyathi rombo ma mulima kadi poyo de mbe i kume, en e rimb Kristu.

Juebrania 9:14

E rimb Kristu, m'ewodhre gire ma mulima mbe ni Mungu kum Tipo Maleng' ma nja, bilwoko pidocwinywu ni tic m'utho kara wutim ni Mungu ma kwo sagu dit apila ngo?

Jurumi 5:9

M'ulund usagu dit, wan ma kawono lembe m'i wiwa gonjre ni kum rimbe, wabiboth ni kwi-nyo pa Mungu ni kume.

Juefeso 2:8, 9

Kum wuboth ku bero ni kum yioyic; man maeno ai i beng'wu giwu ngo, en e giramia pa Mungu; en e mi tic ungo, kara ng'atu moko kud ulule.

Yohana 20:31

Ento maeni gore kara wuyi nia Yesu en e Kristu, ma Wod Mungu; man kara ka wuyio wubed ku kwo i nyinge.

Jurumi 5:1

Ka kumeno wan ma lembe m'i wiwa gonjre ni kum yioyic, wabedo ku kwicwiny ku Mungu ni kum Rwoth mwa Yesu Kristu.

Jugalatia 5:6

Kum i Kristu Yesu yaa loko gin moko ngo, kadok yaango bende; ento yioyic re m'ubetimbre ni kum mer.

1 Yohana 5:4

Kum gin ma tek Mungu nyolo eloyo ng'om: man maeni en e aloci m'uloyo ng'om, en e yioyic mwa.

Yohana 6:28, 29

Ka kumeno giwacu ire kumae, Wabitimo ang'o, kara watim tic pa Mungu? Yesu loko lembe ewacu igi kumae, Maeni tic pa Mungu ya wuyi ng'atu m'eoro.

Zaburi 103:17

Ento mer mi bero pa Yehova gambre rondo ku rondo cil rondo ku rondo kum ju m'ulwore, man bedopwe pare kum nyithindho mi nyithindho.

Tito 3:5

Ku tic ma i bedopwe ngo, ma watimo wan, ento calku kisa pare ebodhowa, ni kum lwok mi nyol ma nyen man mi dwokonyen mi Tipo Maleng'.

Mika 7:18

Ng'a ma Mungu calu in, ma weko kier woko, man ma kadhu ku wi gondri mi dong aba pare m'udong'i? ecere wi kwinyo pare

nja ngo, kum anyong'a nege kum mer mi bero.

Zaburi 103:11

Kum calu polo bedo malu wi ng'om, e mer mi bero pare bedo dit kumeno wi ju m'ulwore.

Zaburi 108:4

Kum mer mi bero peri e dit ma sagu polo; man lemandha peri tundo kum polo.

Ywak pa Yeremia 3:22, 23

En e kum mer mi bero pa Yehova nia ku wathum, kum ngisi pare rem ungo. Gi nyen ku ba rupiny ku ba rupiny; bedo mandha peri e dit.

MUNGU LWONG'OWA WABIN I BANG'E 13

Yohana 7:37

Nie i kajikceng', ma en e ceng' ma dwong' mir agba Yesu cungo ekok akoka, ewacu kumae, Tek rieu nego ng'atu moko, dong' ebin i bang'a emadhi.

Lembanyutha 22:17

Man Tipo ku mugole giwacu, Bin. Man ng'atu m'uwinjo, dong' ewac, Bin. Man ng'atu ma rieu-pi nege, dong' ebin: man ng'atu m'uyenyo, dong' egam pi mi kwo k'abamba.

Isaya 55:1

Ae, ku ba dhanu ceke ng'atu ma rieu benege, wubin ba pi, man

ng'atu ma sente mbe kude; wubin, wung'ieu, man wucam; eyo, wubin, wung'ieu pigulok ku cak ma sente mbe man welpiny de mbe.

Matayo 11:28

Wubin i bang'a, kewu ceke ma wumulu ku tic ma ter ma pek unurowu, man abimio iwu yom.

Isaya 1:18

Wubin kawono, man wek waporu lembe karacelo, Yehova wacu: kadok dubo mu bedo kwar ngbo, gibibedo tar calu pei; kadok gi kwar calu rimo, gibibedo calu yuk rombe.

14 DHANU CEKE GI NYITHINDHO PA MUNGU NGO

Jufilipi 2:15

Kara wubed ma lembe mbe i wiwu wubed mol de, nyithindho pa Mungu ma poyo de mbe i kind dhanum'utuk m'ugondri ma gi juco de, ma kud i kind joca wubenen calu der i ng'om.

1 Yohana 3:10

I maeni nyithindho pa Mungu nyuthri, man nyithindho pa wonabali: ng'atu ma tek timo bedopwe ngo nwang'u en e pa Mungu ngo, kadok ng'atu m'umaru umin ungo bende.

Jurumi 8:14, 15

Kum ku ba dhanu ceke ma Tipo Mungu telo wigi, maeni gi

wot Mungu. Kum wujolo tipo mi ng'eca kendo ngo ni lworu, ento wujolo tipo mi dwok ma ju-dwoko kowu ni nyithindho, ma walwong'o ko kumae, Abba, Vwa.

2 Jukorinto 6:17, 18

Kum kumeno wuai woko kud i kindgi, man wubed tung', Rwoth uwacu, man kud wumul gin m'ucido; e abijolowu. Man abibedo iwu ni Wego, man wubibedo ira ni wota ku nyiga. Rwoth ma Jategokpo wacu.

Yohana 1:12

Ento ju m'ujole ceke, emio igi tego ma gidoko ko nyithindho pa Mungu, ni ju ma giyio nyinge.

GIN MA MUNGU YERO PI GIRAMADHA MA LAKE TEK

15

Lembrieko 23:31, 32

**Kud inen pigulok kinde m'e
kwar, kinde m'ethuthni i kiko-
mbe, kinde m'emwonjre lwe: ma
cen ethung'o calu thwol, man e-
thung'o calu uting'kwodo.**

Jugalatia 5:19-21

**Nie tic mi kum ginyuthri, ma
gi eni: tarwang', ku sasa, kud
awanya ma rac, ku rwo ni ayi
gin m'acwia, kud ajoga ma juti-
mo, kud adegi, ku por, ku ngiri,
ku kwinyo, kud ali, ku pokri, ku
yic ma tung' tung', ku kumira, ku
mer ma jumer ko ku kong'o, ku**

**miel ma rac, ku wagi gin ma
kumeno de; alar apoyowu pi
maeni, cil calu yang' akoapoyo-
wu, nia ju m'ucikutimo wagi gin
ma kumeni gibicamu pacu mi
ker pa Mungu ngo.**

Jurumi 13:13, 14

**Dong' wawothu calu ma maku
wawothu, calu i dieceng'; i cok
ma jucokri ko ku vul ungo ku
mer ma jumer ko ku kong'o de
ngo, i gier ma jugieri ko swa ku
sasa de ngo, i dhau ku ngiri de
ngo. Ento dong' wurony Rwoth
Yesu Kristu, man kud wuyik ka-
ka ni kum, n awanyane ma rac.**

16 PONJO NITIMO PWE GIRI ROMO NGO

Matayo 22:37, 38

Man ewacu ire kumae, Mar Rwoth Mungu peri kud adundeni ceke, ku ng'eyong'ec de ceke, man ku pidonii ceke. Maeni en e lembang'ola ma dwong' ku ma kwong'a de.

Marko 10:17-22

E kan eai ebecikucidho i yo, ng'atu moko ring'ni i bang'e, e-rum ire de, epenje de, Japonji ma ber, atim ang'o kara acam pacu ma kwo ma rondo ku rondo? E Yesu wacu ire kumae, Ilwong'a ma ber nedi? ng'atu moko mbe ma ber, ndhu acel, en e Mungu. Ing'eyo lembang'ola, Kud ineg

nek, Kud igieri swa, Kud ikwal kwo, Kud ibal abali, Kud ivug kuvuga, Yung wuru ku meru de. Ewacu ire kumae, Japonji, gin maeni ceke agamu woro ma fodi a nyathin. E ka Yesu nene emare, ewacu ire kumae, Gin acel urem iri: cidh, ilok piny ceke m'ibedo ko, imi ni jucan, man ibibedo ku piny m'akana i polo: man ibin, ilub ng'eya. Ento wang'e cido kum lembene, edong' ecidho ma can unege: kum en e ng'atu ma piny pare dit.

Lembrieko 16:25

Yo nuti ma nen atira ni dhanu, ento kajikne en e yo mi tho.

KUD IWONDRI GIRI

17

Yakobo 1:22

Ento dong' wubed jutim lembe,
man juwinj awinja kende ngo,
ma wubewondru ko giwu.

Jugalatia 6:3

Kum tek ng'atu moko ie wacu
ya en e m'e en, ma en k'e gin
moko ngo, meca ewondre gire.

1 Jukorinto 6:9, 10

Kadi wung'eyo ngo ya ju ma
gi weg gondri gibicamu ker pa
Mungu ngo? ku juwondwu: ka-
dok weg tarwang', kadi ju ma
rwo ni ayi m'acwia, kadok ju ma
gigieri swa, kadi ju ma gi calu
mon, kadi ju ma timo sasa ku co
wagi, kadi jukwo, kadi ju ma ke-

tho cwinygi hai kum piny, kadok
ju ma andrej kong'o kadi jucac,
kadi weg kuvuga, gibicamu ker
pa Mungu ki ngo.

Juefeso 5:6

Kud wuyi ng'atu moko wo-
ndwu ku lembe ma ie nanu: kum
kwinyo pa Mungu wok wi wot
juco ni kum gin maeni.

1 Yohana 3:7, 8a

Nyithindho para ma thindho,
kud wuyi ng'atu moko tel wiwu
ariri swa; ng'atu ma timo bedo-
pwe nwang'u ebedo pwe, cil calu
en ebedo pwe: ng'atu ma timo
dubo en e pa wonabali; kum wo-
nabali dubo ugambre ku kwong'a.

Ezekiel 18:20

Ng'eyong'ec m'udubo, ebitho; wod biyeyo kier pa won ungo, kadi wego de biyeyo kier pa wodo ngo; bedopwe pa won bedopwe bibedo i wie, man dubo pa jadubo bibedo i wie.

Luka 15:32

Ento emaku jutim anyong'a jubed ku mutoro de: kum nwang'u umeru maeni tho, man ebedo kwo kendo; erwinyo, man enwangre.

Lembrieko 11:19

Ng'atu m'umoko kum bedopwe tundo kum kwo; man ng'atu

m'ulubo tok lem ma rac nwang'u etime ni tho pare gire.

Jurumi 8:6

Kum pidoic mi kum en e tho; ento pidoic mi Tipo re en e kwo man kwicwiny.

Jurumi 5:12

Ka kumeno, calu ni kum ng'atu acel dubo mondo i ng'om man tho ni kum dubo, e kumeno tho kadhu ba dhanu ceke, kum kagi ceke gidubo.

Yakobo 1:15

Awanyane ma rac, kan egamu ie, elund enyolo dubo: e dubone, kan eteng'ni, ekelo tho.

Lembanyutha 1:18

Man ng'atu ma Kwo; an ma nwang'u atho, man nen, abedo kwo mi rondo ku rondo, man abedo ku kifungula mi tho man mi Hadeya.

Yohana 11:43, 44

Man kan edaru yero kumeno, ekok ku dwande ma dit kumae, Lazaro, wok woko. E ng'atu m'utho wok woko, ma cinge ku tiende bedo ariwa ku bongu mi kuny; wang'e de bedo ariwa ku kitambala. Yesu wacu igi kumae, Wugonye, wek ecidhi.

Luka 7:14, 15a

Man ecoro ceng'ni emulo kika de: e ju m'uyeye gicungo gr. Man ewacu kumae, Jalawobi, awacu iri, Ai malu. E ng'atu m'utho uai malu, ebedo wi there, emaku weco.

Yohana 10:17, 18

Ka kumeno Vwa mara, kum amio kwo para, kara agame kendo. Ng'atu moko mbe ma kabe kud i bang'a, ento amie gira. Abedo ku tego m'amie ko, man abedo ku tego m'agame ko kendo. Ajolo cik maeni ba Vwa.

Poi mi Cik 5:7-21

Kud ibed ku mungu mangedhu an.

Kud itim iri ayi m'ang'ika, kadi ayi gin moko ma malu i polo, kadi ma ni piny i ng'om, kadi ma ni i pi the ng'om: kud irumbri i bang'gi kadi kud itim igi. . .

Kud ilwong' nying' Yehova Mungu peri mananu: kum ng'atu m'ulwong'o nyinge mananu Yehova bikwane ngo ya embe ku dubo.

Kwir ceng' sabatu, ubed leng', calu Yehova Mungu peri ng'olo iri. Ceng' abusiel tim tic, tim tic peri ceke de; ento ceng' mir abi-

rone en e ceng' sabatu ni Yehova Mungu peri. . .

Yung wuru ku meru, calu Yehova Mungu peri ng'olo iri; kara nindo peri ton hai, man kara ibed ber i ng'om ma Yehova Mungu peri mio iri.

Kud ineg nek.

Kadi kud idubri swa.

Kadi kud ikwal kwo.

Kadi kud ibal wedu.

Kadi kud iketh cwinyi kum ci wedu; kadi kud iketh cwinyi kum ot pa wedu, kadi podho pare, kadi jatic pare ma nico, kadi bong' pare, kadi koni dhiang' pare, kadi kana pare, kadi gin moko ma tek wedu bedo ko.

Lembrieko 15:3

Wang' Yehova ni i kaka ceke, m'enenno ko lem ma rac ku lem ma ber.

Zaburi 139:8 kud 12

Tek aidho i polo, ini kuca: tek aketho kavuto para i liel, nen, ini kuca. . . En e mudho epanu iri ngo, ento diwor rieny calu ceng': mudho ku der gi cal acel iri.

Yob 34:21, 22

Kum wang'e ni wi yo mi dhanu, man eneno yo pare ceke. Mu-

dho mbe, kadi tipo mi tho, ka ma jutim kier copo pondo i ie.

Yeremia 23:24

Ng'atu moko copo pondo i kapondo moko ma nia anene ngo? Yehova wacu. Apong'o polo ku ng'om ungo? Yehova wacu.

Luka 8:17

Kum gin moko mbe ma pandre, ma binyuthre ngo; kadok gin m'amung'a de mbe, ma bing'eire ngo ma bibino ba der de ngo.

22 POKOLEMBE MI NJA MI JU MA JUYIC UNGO

Zaburi 9:17

Jubiloko judubo i liel, en e thek ceke ma wigi wil kum Mungu.

2 Petro 3:7

Ento polo ma nuti kawono, ku ng'om de, jukanugi ni mac ni kum lembe ma calacel, jugwo-ko ni ceng' mi pokolembe man nyoth mi dhanu ma ayi Mungu mbe i kumgi.

Matayo 13:41, 42

Wod dhanu biero malaika pare man gibicoko kud i ker pare gin ceke m'uketho jukier, ku ju m'u-

dubo lembe bende, e gibibologi i majubi: ywak ku kayu lak de bibedo nuti.

Matayo 25:46

E joni gibicidho migi i masendi ma rondo ku rondo: ento weg bedopwe i kwo ma rondo ku rondo.

Matayo 18:8

Man tek cingi kadi tiendi ketho ikieri, thume woko, baye kud i kumi: e ber iri ya imond i kwo kud abala mi bot kadi mi tielo, sagu ma tek ibedo ku cingi ario kadi tielo ario ma jubibolo i mac ma rondo ku rondo.

Juebrania 9:27

Man kum ekethre ni dhanu ya githo wang' acel pil, man yo ng'ei maeni pokolembe.

Jurumi 14:12

Kum kumeno ku ba dhanu ceke m'i kindwa ng'atuman biyero pire gire ni Mungu.

2 Petro 2:9

Rwoth ung'eyo maram elar ko ju ma ayi Mungu ni i kumgi ku i abidhe, m'egwok ko weg gondri de the masendi mi cing' pokolembe.

Tic mi Jukwenda 17:31

Kum eketho ceng' m'ebipoko ie lembe mi ng'om i bedopwe ku

ng'atu m'eketho: kum maeni emio gin ma ketho kwiocwiny ni dhanu ceke, kum eketho ecer ku kind ju m'utho.

2 Jukorinto 5:10

Kum wan ceke wabikonyuthra be ngbeng' i wang' kom mi ng'olo lembe pa Kristu; kara dhanu ceke kubang'gi kubang'gi ng'atuman unwang' gin m'utimbre i kum, rom ku gin m'etimo, kadok ebledo ber kadi rac.

1 Yohana 4:17

I maeni mer udoko ndhu cu i bang'wa, kara wabed ku tego-cwiny i ceng' pokolembe; kum calu ebledo, cil wan bende wabedo kumeno i ng'ombuni.

1 Petro 5:5b

. . . Mungu jul kum jukuhaya,
ento emio bero ni ju ma mol.

Jurumi 5:15

Ento giramia mananu bedo calu kier ungo. Kum tek ni kum kier pa ng'atu acel dhanu dupa tho, ma sagu apila bero pa Mungu, man giramia ma ni kum bero pa ng'atu acel, en e Kristu Yesu, usagre ni dhanu dupa.

2 Jukorinto 9:15

Foyofoc ubed ni Mungu kum giramia pare ma sagu ma aweca.

2 Jukorinto 8:9

Kum wung'eyo bero pa Rwoth mwa Yesu Kristu, nia kadok elony, ento edoko jacan piwu, kara wun wulony ni kum can pare.

Jurumi 9:16

Ka kumeno en e pa ng'atu m'uyenyo re ngo, kadi pa ng'atu m'uringo de ngo, endre pa Mungu ma kisa nege.

Tic mi Jukwenda 4:33

E jukwenda ginyutho pi cer pa Rwoth Yesu ku tego ma dit: e bero ma dit ubedo i wigi ceke.

Tic mi Jukwenda 3:19

Ka kumeno wulok cwinywu, man wulokru kendo, kara dubo mu kabre woko, kara nindo mi yepocwiny uai i vut Rwoth.

Tic mi Jukwenda 17:30

Nie nindo ma jubedo ie cobo, wang' Mungu kadhu kud i wie; ento kawono eng'olo ni dhanu ceke ku kaka ceke ya gilok cwi-nygi.

Luka 13:3

Awacu iwu kumae, Ungo: e-nto, tek wuloko cwinywu ngo, wun ceke wubirwinyo kumeno.

Matayo 3:2

Wulok cwinywu; kum ker mi polo ni ceng'ni.

2 Jukorinto 7:10

Kum can ma ayi Mungu ni i kume timo ni lokocwiny ni both, en e lokocwiny ma kelo can ungo: endre can m'i ng'om timbre ni tho.

Ezekiel 18:31

Wubai dubo mu ceke cen kud i kumwu, ma wudubo i ie; man wutim adunde ma nyen iwu ku tipo ma nyen: kum wubitho nedi, E ot mir Israeli?

Isaya 55:7

Dong' jadubo wek yo pare,
man won gondri pidoic pare;
man wek edwog ba Yehova, e
kisa binege i kume; man ba Mu-
ngu mwa, kum ebiweko ire ma
gwei.

Ezekiel 18:21

Ento tek jadubo weko dubo
pare ceke m'etimo, man eworo
cik para ceke, man etimo gin ma
cik uyio m'atira de, ebikwo a-
ndha, ebitho ngo.

Lembanyutha 3:20

Nen, acungo dhugola man a-
dwong'o: tek ng'atu moko winjo
dwanda man eyabu dhugola, abi-

mondo i bang'e, man wabicamu
wakude, en de kuda.

Tic mi Jukwenda 5:31

En Mungu dode ku cinge ma
yor acwic ya ebed Jaker ku Jalar,
kara emi lokocwiny ni Israel, ku
ruco dubo.

Marko 2:5

Ka Yesu neno yioyic migi e-
wacu ni won tho ma nego kum
nding' kumae, Wodo, dubo peri
juweko woko.

Matayo 6:14

Kum tek wuweko kier mi dha-
nu, Wegwu ma ni i polo biweko
mu bende.

Isaya 1:16

Wujom, wudwokru leng'; wukab dubo mi giratima mu cen kud i nyim wang'a; wuwek timo rac.

Juefeso 5:11

Man kud wuribru ki ku tic mi mudho ma cego nyinge ngo, ento ma sagu re wuketh ging'ei pi dubo migi.

1 Yohana 2:15, 16

Kud wumar ng'om, kadok gin ma ni i ng'om. Tek ng'atu moko maru ng'om, nwang'u mer pa Mungu mbe i ie. Kum ceke ma ni i ng'om, awanya ma rac mi

kum kud awanya ma rac mi wang' kud ayunga mi kwo maeni, en e pa Wego ngo, ento en e mi ng'om.

Jukolosai 3:2

Wuketh pidoiwu kum gin ma malu, kum gin ma wi ng'om ungo.

Tito 2:11, 12

Kum bero pa Mungu wok, m'ukelo both ni dhanu ceke, m'u-beponjowa, kara wakwer gin ma ayi Mungu mbe i kume kud awanya ma rac m'i ng'om, wabed nger man pwe man kud ayi Mungu i kumwa i ng'om ma kawono.

Ezekiel 36:26

Abimio iwu adunde ma nyen bende, man abiketho tipo ma nyen yor i iwu; man abikabu adunde mi kidi cen kud i ring'kumwu, man abimio iwu adunde mi ring'kum.

2 Jukorinto 5:17

Kum kumeno, tek ng'atu moko ni i Kristu, meca en e giracwia ma nyen: gin ma con udaru kadhu; nen, gidoko nyen.

1 Yohana 2:29

Tek wung'eyo nia ebedo pwe, wung'eyo nia ku ba dhanu bende m'utimo bedopwe enyologi en.

1 Yohana 5:18

Wang'eyo nia ng'atu ma tek Mungu nyole dubo ngo; ento ng'atu ma Mungu nyole gwokre gire, e ng'atu ma rac mulo kume de ngo.

Yohana 3:3

Yesu dwoko lembe ewacu ire kumae, Andhandha, awacu iri kumae, Tek junyolo dhanu nyen ungo, ecopo neno ker pa Mungu ngo.

1 Petro 1:23

Ma junyolowu kendo ku kodhi ma nyothre ngo, ento ku kodhi ma kunyothre, ni kum lem pa Mungu, ma kwo ma bedo de.

Juefeso 2:1 kud 6

E wun eketho wukwo, ma nwan'g'u wun avu ni kum kier mu ku dubo mu. . . man eketho wacer wakugi, man eketho wajany karacelo wakugi i ka mi polo, i Kristu Yesu.

1 Petro 2:24

Ma en gire eyeyo dubo mwa i kume wi yen, kara wan, ma watho ni dubo, wabed kwo ni bedopwe; ku goc pare wun wucangu.

Jugalatia 5:24

Man ju ma gi pa Kristu Yesu giguro kum kud avane man awa-

nya ma racne de kor yen m'athara.

Jurumi 6:2 kud 11

Wan ma watho ni dubo, wabibedo i ie kendo nenedi? . . . Cil kumeni bende wukwan giwu ku yor i iwu nia wun avu ni dubo, endre wu kwo ni Mungu ni kum Kristu Yesu.

Jukolosai 3:1

Ka kumeno tek juting'owu karacelo ku Kristu, wuyeny gin ma ni malu, ka ma Kristu ni i ie, m'ejany ko yo ku cing' Mungu ma yor acwic.

Jurumi 6:23

Kum sukulia mi dubo en e tho; ento giramia ma Mungu mio mananu re en e kwo ma rondo ku rondo ni kum Kristu Yesu Rwoth mwa.

Yohana 17:3

E kwo ma rondo ku rondone e eni, nia ging'ei in m'i Mungu mandha i kendi, ku ng'atu m'ioro, ma Yesu Kristu.

Yohana 3:14, 15

Man calu yang' Musa ting'o thwol malu i yamba, e kumeno jubikoting'o Wod dhanu malu be; kara ng'atu ma tek uyio ubed ku kwo ma rondo ku rondo ni kume.

Yohana 5:24

Andhandha, awacu iwu kumae, Ng'atu m'uwinjo lem para, m'uyio ng'atu m'uora de, kwo ma rondo ku rondo ni kude, man ebino ngo i pokolemba, ento eka-dhu kud i tho emondo i kwo.

Yohana 3:36

Ng'atu m'uyio Wod ebedo ku kwo ma rondo ku rondo; ento ng'atu m'uwooro Wod ungo bine-no kwo ngo, ento kwinyo pa Mungu ni i wie.

Jugalatia 6:8

Kum ng'atu m'ucoyo i kume gire ebikayu top mi kum; ento ng'atu m'ucoyo i Tipo re ebikayu kwo ma rondo ku rondo ba Tipo.

1 Yohana 3:18, 19

Nyithindho para ma thindho, ku wamar ku lembe, kadok ku dhok; endre ku tic man lemandha. Kum maeni wabing'eyo nia wan wa mi lemandha, man wabiketho adundewa kwio i wang'e.

1 Yohana 4:13

Ku maeni wang'eyo nia wabedo i ie en ke i iwa, kum emio iwa kum Tipo pare.

Yohana 14:21

Ng'atu m'ubedo ku cik para, m'uworogi de, en e ng'atu m'umara: ng'atu m'umara de Vwa

de bimare, man abimare, abinyuthra de ire.

Isaya 32:17

Tic mi bedopwe de bibedo kwiocwiny; man nying' bedopwe, en e bedoyo, ku genogen mi nja.

Jurumi 8:16

Tipo gire enyutho lembe karacelo ku tipo mwa, ya wa nyithindho pa Mungu.

Jugalatia 4:6

Man kum wubedo wote, Mungu oro Tipo pa Wode i adundewa, m'uywak kumae, Abba, Vwa.

32 ANYONG'A NI KUM KRISTU NI IWA

Jugalatia 2:20

An judaru gura waku Kristu; man en e an kendo ngo m'ukwo ento Kristu e m'ubedo i ia; man kwo maeno m'abedo ko i kum akwo i yioyic, yioyic ma ni i Wod Mungu, m'umara, m'umire gire pira.

Isaya 12:3

Ka kumeno wubitwomo pi kud i kulo m'atong'a mi both ku mutoro.

Yohana 15:11

Giki maeni ayero iwu, kara anyong'a para bed i iwu, kara anyong'a mu de pong'.

Yohana 17:13

Ento kawono abino i beng'i; e gin maeni ayero i ng'om, kara gibed kud anyong'a para m'upong' i igi.

Zaburi 16:11

Ibinyutho ira yo mi kwo; udul mi mutoro ni i weng'i; mutoro mi nja ni i cingi ma yor acwic.

Jurumi 14:17

Kum ker pa Mungu en e camu giracama man madhu giramadha ngo, endre bedopwe man kwio-cwiny kud anyong'a i Tipo Maleng'.

Jurumi 6:16

Wung'eyo ngo, nia wun ma wu jumiru ni ng'atu ma wutingru ire ni woro, wun wu jumiru pa ng'atu ma wuworo; kadok en e mi dubo mi tho, kadi en e mi woro mi bedopwe?

2 Jutesaloniki 1:7-9

E iwu, wun ma jubenyayu ruvwa i kumwu, wayom wakudu, i nyuth pa Rwooth Yesu kud i polo ku malaika mi tego pare i mac m'uliel, m'eculo ko kwor ni ju m'ung'eyo Mungu ngo, man ni ju m'uwooro lembanyong'a ma ju both ko pa Rwooth mwa Yesu ngo: ma gibisendri ku masendi,

cil nyoth ma nja kud i wang' Rwooth man kud i dwong' mi tek pare.

Poi mi Cik 11:26-28a

Nen, aketho mugisa ku kwong' i weng'wu tin; mugisa, tek wuwinjo lembang'ola pa Yehova Mungu mu, m'ang'olo iwu tin; man kwong', tek wubiwinjo lembang'ola pa Yehova Mungu mu ngo.

1 Samwil 12:15

Ento tek wubiwinjo dwand Yehova ngo, ento wujai kum lembang'ola pa Yehova, e cing' Yehova bibedo i wiwu, calu ebedo i wi kwaruwu.

Jufilipi 2:11

Man kara leb ceke kubang'gi kubang'gi ubin utuc nia Yesu Kristu en e Rwoth, ni dwong' pa Mungu ma Wego.

Jurumi 10:9, 10

Kum tek ibituco ku dhogi ya Yesu en e Rwoth, man ibiyio kud adundeni nia Mungu ting'e ku kind ju m'utho, e ibiboth: kum kud adunde dhanu yio ni bedo-pwe; man ku dhok lembatuca jutuco ni both.

1 Yohana 2:23

Ng'atu ma tek ukwero Wod ng'atuca bedo ku Wego ngo: ng'a-

tu m'utuco Wod, ebedo ku Wego bende.

Luka 9:26

Kum ng'atu ma tek lewic binege i kuma kum lembe para de, Wod dhanu de lewic binege i kume, kan ebino i dwong' pare, ku dwong' pa Wego, ku mi malaika maleng'.

Matayo 10:32, 33

Ka kumeno ku ba dhanu nzu ma bituca i wang' dhanu an bende abituce i wang' Vwa ma ni i polo. Ento ng'atu ma tek bikwera i wang' dhanu, an bende abikwere i wang' Vwa ma ni i polo.

1 Petro 5:8

Wubed nger, wuki de; jakwo-
jwu ma wonabali, calu umvor
m'ubeywak, ubewotho ku ku ku,
m'ebeyenyo ko ka ng'atu m'ecam.

Juefeso 6:11

Wurony jamtho pa Mungu kpo,
kara wucung ki ni riekö pa wo-
nabali.

Matayo 4:1 kud 10, 11

Tipo lund utelo wi Yesu malu
i yamba kara wonabali mul ie. . .
Yesu lund uwacu ire kumae, Ai
kakeni, Jok: kum egore kumae,
Rwo ni Rwoth Mungu peri, man

itim ire kende. Wonabali lund
uweke; man nen, malaika gibino
gitimo ire.

2 Jutesaloniki 2:9

En e ng'atuca, ma bino pare
en e calku tim pa Jok ku tego
ceke man giranyutha ku musana
mi ndra.

Tic mi Jukwenda 26:18

Niyabu wang'gi, kara gilokri
kud i mudho giwok i der man
kud i tego pa Jok ba Mungu,
kara ginwang' ruc mi dubo, man
camupacu kind ju ma judwokogi
leng' ni kum yioyic ma ni kuma.

Yakobo 4:7, 8a

Dong' wumond kumeno ni Mungu; ento wugut ni wonabali, e ebiringowu. Cor i vut Mungu, man ebicoro i vutwu.

Juebrania 2:14

Kum nwang'u nyithindho gi jurib ring'o ku rimo, en gire bende egamu maeno nino kumeca; kara ni kum tho ethir ng'atu ma jatego mi tho, ma en e wonabali.

1 Yohana 3:8

Ng'atu ma timo dubo en e pa wonabali; kum wonabali dubo ugambre ku kwong'a. Kum lembe

maeni Wod Mungu nyuthre, kara enyoth tic pa wonabali.

Jurumi 8:35 ku 37

Ng'a ma bikoyowa ku mer pa Kristu? masendi, kadi ndiba, kadi ragedo, kadi ndru, kadi muneru, kadi both abotha ku tho, kadi palamularu? . . . Ento, i gin maeni ceke wasagu weg avoci ni kum ng'atu m'umaruwa.

2 Jutesaloniki 2:8

E jaco nino bilund nyuthre, ma Rwoth Yesu binege ku lietho m'i dhoge, man ebidwoke mananu ku nyuth mi bino pare.

1 Jukorinto 13:1

Tek ayero ku dhok mi dhanu man mi malaika, ma mer ke mbe kuda, meca adoko ni mola m'ubeywak, kadi ngara m'ubeyengre ayenga.

1 Yohana 3:14

Wang'eyo nia waai i tho wamondo i kwo, kum wamaru umego. Ng'atu m'umaru ngo bedo i tho.

Yohana 21:16

Ewacu ire kendo wang' arionde, Simon, wod Yona, imara? Ewacu ire kumae, Eyo, Rwoth; ing'eyo nia ameri. Ewacu ire kumae, Kwai rombe para.

Jugalatia 5:22, 23a

Ento nying' Tipo en e mer, ku mutoro, ku kwicwiny, ku mwonyolembe hai, ku bedo ber ku dhanu, ku berocwiny, ku bedo mandha, ku molcwiny, ku kwerigijo. . .

Yohana 13:35

Kum kumeni dhanu ceke bi-
ng'eyo nia wu julubna tek wumeru.

1 Yohana 4:20

Tek ng'atu moko wacu kumae, Amaru Mungu, ma en ke edagu umin, nwang'u en e jandra: kum ng'atu m'umaru umin ungo m'eneneno, ecopo maru Mungu ngo m'eneneno ngo.

Marko 16:9

Nie kan ecer pir kugweno i ceng' ma kwong'a ma yenga elar enyuthre ni Mariamu Magdalene, ma yang' ewodho pajogi abiro i ie.

Tic mi Jukwenda 10:39-41

Wan de wa jumulembe mi gin ceke m'etimo i ng'om mi Juyahudi, kud i Yerusalem; en ma ginege bende, giliere kor yen. En ma Mungu ting'e i ceng' mir adege, emie ya junyuthe, ni dhanu ceke re ngo, ento ni jumulembe ma Mungu lar ugoyo wigi, en e wan, ma wacamu wamadhu de wakugi ku yo ng'ei cer pare ma kind ju m'utho.

Jurumi 4:25

Ma juwodhe pi kier mwa, man juting'e pi gony mi lembe m'i wiwa.

Yohana 20:26-28

Yo ng'ei ceng' abora julubne ginuti kendo i ie, man Thoma de gini karacelo kugi. Yesu bino, nwang'u dhugola bedo acika, man ecungo i diere, ewacu kumae, Kwiocwiny ubed i beng'wu. E-lund ewacu ni Thoma kumae, Riei lweti kakeni, inen cinga de; riei cingi de, iroi i wang' ng'eta: man kud ibed ma yic umbe, ento ma yic nuti. Thoma loko lembe ewacu ire kumae, Rwodha ku Munguna.

CER EN E GENOGEN MWA MA DWONG' 39

Jurumi 6:3-5

Kadi wung'eyo ngo nia wan ceke ma jumio baputisi iwa i Kristu Yesu jumio baputisi iwa i tho pare? Juyikowa kumeno wakude ni kum baputisi i tho: kara calu juting'o Kristu ku kind ju m'utho ni kum dwong' pa Wego, e wan bende wawoth kumeno i nyen mi kwo. Kum tek waribra wakude i ayi mi tho pare, wabibedo bende i ayi mi cer pare.

Matayo 16:21

Ugambre i nindo maeni Yesu maku nyutho ni julubne, nia eko-cidho be Yerusalem, ecisendre de

ku gin dupa ni kum judongo ku julam ma dongo ku jugorcik, jubinege de, i ceng' mir adege ke ebicer.

Yohana 5:25 ku 28, 29

Andhandha awacu iwu kumae, Saa bebino, man enuti kawono, ma ju m'utho biwinjo ie dwand Wod Mungu; man ju m'uwinjo gibibedo kwo. Iwu kud uwang' kum lembe maeni: kum saa bebino, ma ju m'i liel ceke biwinjo ie dwande, man gibiwok woko; ju m'utimo ber, ni cer mi kwo; ju m'utimo rac ke, ni cer mi pokolembe.

Luka 1:74, 75

Nia edwok iwa, wan ma waboth kud i cing' judegiwa ya wafim ire ma lworu mbe, i leng'cwiny man bedopwe i wang'e i ceng' mwa ceke.

1 Petro 1:2

Calku ng'eyong'ec ma Mungu ma Wego lar ung'eyo, i dwokri-leng' mi Tipo, ni woro ku kir mi rimo pa Yesu Kristu: Bero ku kiwocwiny umedre iwu.

2 Timoteo 2:21

Ka kumeno tek ng'atu moko lwokre gire kum giki maeni, ebi-

bedo tabu mi jambyung, m'udwokre leng', m'uromo ku tic pa Rwoth, m'ubedo ayika ni tic ceke ma ber.

2 Jukorinto 7:1

Ka kumeno, jumer, wan ma wabedo ku lembang'ola maeni, dong' walwokra giwa ni cilo ceke mi kum ku mi tipo, ma wadwok ko leng'cwiny udok ndhu cu i lworu pa Mungu.

1 Petro 1:15

Ento calu ng'atu m'ulwong'owu e leng', wun giwu bende wubed leng' i kura ceke mi bedo mu.

LENG'CWINY I WANG' RWOTH

41

Juefeso 1:4

Cil calu yang' elwong'owa i ie ka fodi theng'om kuthekre ngo, nia wabed leng' ma poyo de mbe i wang'e i mer.

1 Yohana 1:9

Tek watuco dubo mwa, en e mandha man pwe mi weko dubo mwa, mi lonyowa de ni gondri ceke.

Matayo 3:11

Amio iwu baputisi i pi mi lokocwiny: ento ng'atu m'ulubo ng'eya ebedo ku tego ma sagu

an, ma wara pare aromo ngo ya ayei: ebimio baputisi iwu i Tipo Maleng' i mac bende.

Isaya 35:8

Man gengi bibedo kuca, ku yo, man jubilwong'e kumae, Yo mi leng'cwiny; gin m'ucido bikadhu kud i wie ngo; ento ebibedo ni ju ma juwarugi: juwoth, eyo ju-kusegu, bikier i le ngo.

Juebrania 13:12

Kum kumeno Yesu bende, kara edwok dhanu leng' ni kum rimbe gire, esendre woko dhugang'.

Luka 11:13

Ka kumeno tek wun, ma wu rac, wung'eyo maram wumio ko giramia ma ber ni nyithindho mu, Wegwu ma ni i polo bimio Tipo Maleng' m'usagu ngo ni ju m'u-penje?

Tic mi Jukwenda 13:52

E mutoro ku Tipo Maleng' de pong'o julub.

Jurumi 8:9

Ento wun wuni i kum ungo ento wuni i Tipo, tek Tipo pa Mungu bedo i iwu. Ento tek ng'a-tu moko Tipo Kristu mbe kude, meca en e pare ngo.

Tic mi Jukwenda 1:8a

Ento wun wubinwang'u tego, nwang'u Tipo Maleng' uwok i wiwu: man wubibedo jumulembe para. . .

Tic mi Jukwenda 4:31

E ka gidaru rwo ka ma gicoko ie dhoggi karacelo yengre; e kagi ceke Tipo Maleng' uromogi, man giyero lem pa Mungu ku tego-cwiny.

Ezekiel 36:27

Man abiketho Tipo para i i-wu, man abiketho wuwotho i cik para, man wubiworo lembapoka para, wubitimogi de.

Zaburi 34:18

Yehova ni ceng'ni ju ma adu-ndegi tur, man ebodho wagi ju ma cwinygi dieng' kum dubo migi.

Isaya 66:2

Kum gin maeni ceke cinga timo en, e kumeni gin maeni ceke wok, Yehova wacu; ento abineno ba ng'atu maeni, en e ba ng'atu ma jacan man mi cwiny mi lokri, man ma kume miel kum lembe para.

Lembanyutha 21:4

Man ebiyweyo piwang' pet kud i wang'gi; man tho bibedo nuti kendo ngo; kadok can, kadi ywak,

kadok remokum de bibedo nuti kendo ngo: gin ma kwong'a daru kadhu.

1 Petro 4:12, 13

Jumer, iwu kud uwang' kum muloic ma calu mac ma ni i kindwu, m'ubino i beng'wu, ni-mulo iwu, calu nia gin moko ma tung' utimbre i kumwu: ento kum wu jurib mi sendri pa Kri-stu, anyong'a negwu; kara i nyuth mi dwong' pare bende anyong'a negwu kud anyong'a ma dit apila.

Zaburi 37:3

Gen Yehova, man itim ber; ka kumeno ibibedo i ng'om, man i-bicamu m'ibedo agwoka.

44   LEMBANG'OLA NI   JU MA JUBIDHOGI

Jurumi 8:28

Man wang'eyo nia gin ceke timbre karacelo mi bero ni ju ma gimaru Mungu, ni ju ma ju-lwong'ogi calku yeny ma ie yeny.

Zaburi 34:19

Masendi pa won bedopwe gi dupa; ento Yehova bodhe kud i ie ceke.

Isaya 43:2

Kinde m'ikadhu kud i pi, wa-bibedo wakudi; man kud i kulo ma dit, gibimwonyi ngo; kinde m'iwotho kud i mac, ibiwang'ungo, kadok lebmac de biliel i kumi ngo.

Juebrania 2:18

Kum nwang'u en gire esendre ma jubidhe, ecopo konyo ju ma jubidhogi.

Jurumi 16:20a

Man Mungu mi kwicwiny bi-nyono Jok the tiendwu fodi nya-nok.

1 Jukorinto 10:13

Abidhe moko mbe m'uwok i kumwu ma jukucop bedo ko ngo; ento Mungu en e mandha, m'ebiyio ngo ya jubidhwu ma sagu ma wucopo bedo ko: ento karacelo kud abidhe nica ebike-tho yojboth bende, kara wucopo cire.

Lembanyutha 3:12

Ng'atu m'uloyo abikethe ni mbegi i hekalu pa Mungu para, man ebiwok woko ku keca kendo ngo: man abigoro nying' Mungu para i wie, man nying adhura pa Mungu para, ma Yerusalem ma nyen, m'uai i polo ba Mungu para loro piny, ku nyinga ma nyen an gira.

Lembanyutha 3:5

Ng'atu m'uloyo bironyo kendi ma tar kumeni; man abiruco nyinge woko kud i kitabu mi kwo ki ngo, man abituco nyinge i wang' Vwa, kud i wang' malaika pare.

Lembanyutha 3:21

Ng'atu m'uloyo, abimie ejany kuda i komker para, calu an bende aloyo, man ajany waku Vwa i komker pare.

Lembanyutha 21:7

Ng'atu m'uloyo ebilang gin maeni; man abibedo Mungu pare, man ebibedo woda.

Lembanyutha 2:7

Ng'atu ma ithe nuti, dong' e-winj lembe ma Tipo yero ni kania. Ni ng'atu m'uloyo, abimie ecam kum yen mi kwo, ma ni i Paradis pa Mungu.

Matayo 5:32

Ento awacu iwu, nia ku ba dhanu nzu m'uriemo cege, ma k'erieme kum tarwang' ungo, nwang'u edwoke ni won gier: man ng'atu ma tek bidong' gome ma jukojurieme woko ca nwang'u egiero gier.

Luka 16:18

Ku ba dhanu ndri ma tek uweko cege, man egamu mange, nwang'u egiero gier: ng'atu m'ugamu ng'atu ma cware weke nwang'u egiero gier.

1 Jukorinto 7:10, 11

Ento ni ju ma gigambri ang'olo igi kumae, ere an ungo, ento

Rwoth re, Ya dhaku kud uwek cware (ento tek eai, wek ebed ndhu musuma, kadi gitit kindgi giku cwarene); man ya nico kud uwek cege.

Jurumi 7:2, 3

Kum dhaku ma cware nuti ebedo atwia ni cware ni kum cik i nindo ma fodi cwarene bedo kwo; ento tek cwarene tho, egonjre i cik pa cware. Kum kumeno, tek ebedo ku nico mange, ma fodi cware bedo kwo, jubilwong'e dhaku ma giere swa: ento tek cwarene tho, ebedo agonya ni cik, kum kumeno en e dhaku ma giere swa ngo, kadok egomo nico mange.

Lembanyutha 3:11

Abino pio: mak maeno m'ibe-
do ko ki, kara ng'atu moko kud
umai jamkermiwic peri.

Marko 8:38

Kum ng'atu ma tek lewic bi-
nege i kuma kum lembe para
de i kind dhanum'utuk maeni mi
gier ku dubo de, Wod dhanu be-
nde lewic binege i kume, kan e-
bino i dwong' pa Won ku malai-
ka maleng' de.

Matayo 24:27

Kum calu lukoth uai yo nya-
ngu, junene de cil yo reto; e bino
pa Wod dhanu de bibedo kumeca.

Matayo 24:30

E giranyutha pa Wod dhanu
bilund wok i polo: e can bilund
nego suru ceke m'i ng'om, man
gibineno Wod dhanu bebino wi
afuru m'i polo ku tego ku dwong'
ma dit de.

Yohana 14:3

Man tek acidho niyiko kabedo
iwu, abibino kendo, abijolowu de
i bang'a gira; kara ka m'ani ie,
wun bende wubed keca.

Yakobo 5:8

Wun bende dong' wutwi cwi-
nywu; wuketh abundewu nyang':
kum bino pa Rwoth udhingo.

Luka 21:27

E gibilund neno Wod dhanu bebino i afuru ku tego man dwong' ma dit.

Luka 12:40

Wuyikru bende: kum i saa ma wuwacu nyo ngo e Wod dhanu bino.

Lembanyutha 16:15

Nen, abino va jakwo. Mugisa ni ng'atu m'ukio, m'ugwoko kendi pare de, kara kud ewoth muneru, man ginen lewic pare.

Tic mi Jukwenda 1:11

Ma giwacu bende kumae, Wu dhanu mi Galilaya, wucungo wu-

beneno i polo nedi? Yesu mae-ni, ma jujole kud i kindwu malu i polo no, ebibino kumeca calu ma wunene ram ecidho ko i polo.

1 Yohana 3:2

Jumer, kawono wa nyithindho pa Mungu, endre fodi enyuthre ngo nia wabibedo ni ang'o. Wang'eyo nia, tek ebinyuthre, wabibedo cal kude; kum wabinene cil calu ebedo.

Matayo 16:27

Kum Wod dhanu bibino i dwong' pa Won karacelo ku malaika pare; e ebilund mio ni dhanu ceke kubang'gi calku tic pare.

LEMBE PA MUNGU

Zaburi 119:105

Lembe peri en e thala mi tie-
nda, man der ni yo para.

Zaburi 119:11

Akanu lembe peri i adundena,
kara kud adub iri.

Luka 21:33

Polo ku ng'om bikadhu woko:
ento lembe para bikadhu woko
ngo.

2 Petro 1:21

Kum lembila moko mbe ma
fodubino ku yeny ma dhanu ye-
nyo; ento dhanu yero lembe m'uai

ba Mungu, ma Tipo Maleng' u-
cung'o kogi en.

Matayo 22:29

Yesu loko lembe ewacu igi
kumae, Wukier, ma wung'eyo ko
lembagora pa Mungu ngo, kadok
tego pa Mungu de ngo.

2 Timoteo 3:16

Lembagora ceke ma Mungu
yuyo i wie ai ba Mungu man ke
kulokane nuti mi ponji, mi nyuth
ma junyutho ko dubo ku mi
twiny ma jutwinyo kojo de, kum
mi ponji ma mi bedopwe.

Published in numerous languages by World Missionary Press as God supplies funds in answer to prayer. If you would like more copies for careful distribution, write in English to:

World Missionary Press, Inc.
P.O. Box 120
New Paris, Indiana 46553-0120 USA